

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De congrua præparatione vitæ contemplatiuæ & superessentialis. Cap.
XXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

miniculo, suam edidit prophetiam, & tam aperte, quod plus euangelizare videretur, quam prophetare.

Septima vis animæ dicitur memoratiua, vel nuda cogitatio, nos educens ad contemplationem supereminentem, prout videbitur inferiorius: quam qui veraciter adeptus fuerit, signum quoddam æternæ predestinationis, & manus æternæ fruitionis prægustauit. Quo scilicet Paulus electus, & ad supereminentem visionem admissus, fiducialiter ait: *Certus sum, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque Principatus, neque Virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare a Charitate Dei, quæ est in Christo Iesu Domino nostro.*

Memoria
animæ ut
trahatur à
Deo.
Electionis
diuinæ si-
gnū VII.
Rom. 8.

D. HENRICI HARPHII
THEOLOGIAE MYSTICAE,
LIBRI III.
PARS QUARTA.

De congrua preparatione vitæ contemplatiuæ & superessentialis.

Cap. XXVI.

AMICE ascende superius. Luca 14. Eia nunc viscerosis affectibus processum vitæ contemplatiuæ superessentialis prosequamur: in qua nimirum ipsius viatoris suprema fruitio & communicatio diuinæ largitatis consistit. Vnde dicit Psalmista: *Beatus vir, cuius est auxilium abs te, ascensiones in corde suo disposuit, in valle lachrymarum.* Statim enim subiungit: *Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem: videbitur Deus Deorum in Sion.* Sicut enim Angelorum agminibus nos inferendos & assimilandos manifesta tradit auctoritas, sic etiam secundum quod hic profecerimus veris virtutibus, ita illic iuxta mensuram perfectionis iungemur cælicis spiritibus, & hinc quoque plerumque subleuamur diuinis illuminationibus. Et quia contemplatio superessentialis diuinarum illuminationum arcem obtinet, ideo multos virtutum gradus & propria mortificationis ascensus peragere nos oportet, vt sic debitam preparationem, præuiam ad illam eminentissimam illuminationem percipiendam, nostra peregrinatio compleat. Licet enim quibusdam necdum debitam per-

Psalm. 83.

Kkkkk + scio

fectionem attingentibus hanc felicissimam illuminationem diuina largitas indulgere dinoscitur, quibusdam etiam ad tramicem vitae perfectioris primitus aspirantibus, aut etiam in initio suae conuersionis, sicut Apostolo Paulo, *ad tertium caelum* raptus, concessum est benignitate largitoris, huiusmodi tamen (vt frequenter) post adeptam tantam diuinæ consolationis celsitudinem postmodum indicibilibus angustijs & tentationibus, etiam execrandis & pressuris spiritalibus vel corporalibus probare crebrius & examinare Deus asolet, sicut examinatur argentum, prout oculata fide in plerisque conspexi, quorum mirabilem diuinæ clementiæ prælibatam gratiam agnoscens, tantis pressuris postmodum frequenter agitari vidi, quod nec ore exprimi, nec in expertis (vt puto) vera credulitas ingeri posset. Nam Augustinus, & Bernardus, illorum pressuram infernali poenaltati non inconuenienter assimilare conati sunt, sicut tactum est in capite præcedenti. In cuius etiam argumentum de Paulo, in primordio conuersionis tam feliciter raptus, eodem tempore Dominus ait: *Ego ostendam illi, quanta oporteat eum pati pro nomine meo.* Quosdam verò alios, hanc præparationem præuiam humano iudicio viuaciter adeptos, & hanc felicem raptus excellentiam consecutos reperi: & tamen à Domino postmodum penè iugiter indicibilibus & multuarijs amoris & dulcedinis visitationibus circumplexos.

Et hæc quidem præparatio præcipuè consistit in purissimis affectibus propriæ mortificationis, quorum hic nouem gradus assignare curabimus, unicuique propriam illuminationem annotando. Primus ergo gradus propriæ mortificationis, quo felix amator à regionedisa-nilitudinis egrediens, ad diuinam similitudinem ingredi nititur, ad videndum Deum *deorum in Sion*, est illorum, qui iam in timore Dei fundati, sine mortali peccato viuunt. Nam sicut dissimilitudine à Deo recedimus, sic similitudine ad Deum accedimus. Quibus nimirum accedentibus consilium Psalmista, dicens: *Accedite ad eum, & illuminamini: & facies vestra non confundentur.* Sed horum, proh dolor, pusillus est grex, quia pauci sunt, respectiuè, quibus cælesti Patri complacuit dare regnum. Et horum illuminatio nubila est, quia vix mortalia plenè discernere & præcauere valent: cum quibus ait Psalmista: *Ill mina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte: ne quando dicat inimicus meus, Præualui aduersus eum.* Sufficit enim illis inimicorum manus euasisse: quia in sua illuminatione frigi-

2. Cor. 12.

Act. 9.

Mortificationis propriæ gradus nouem.

1.

Psalm. 33.
Mortalia peccata folium vitæ es.
Psalm. 33.

Lucæ 12.

Psalm. 12.

Frigidi remanent & delides, naturæ commoda requirentes, & in multis sensualitatem conuolentes, tantum in hoc contenti, quod mortalia cauere valeant. Quorum est vita periculosa, conscientia timida, conuersatio multis impugnationibus circumdata, & saluatio dubia, quia Deo & naturæ pariter seruire difficillimum est, vt in mortale præcipitium facile relabuntur. Vnde de eorum damnatione diabolus multum confidit. eò quod mundanis adhuc nimium implicati, & ad fauorem, laudem, honorem, proprium commodum, similiaque semper inclinati in omni conuersatione, quasi super oram infernalis abyssi gradiuntur. Quod si vsque in finem in bono perseverauerint, horribiles & diuturnas purgatorij pœnas exoluent: ex eò præsertim, quod in omnibus affectum venialium rescindere minimè curauerunt, pro bonis nihilominus respectiue præmia modica recepturi, vt pote peractis affectionibus & intentionibus imperfectis. *St.* inquit 1. Corint. 3. Apostolus, cuiusquam opus arserit, detrimentum patietur: ipse autem saluus erit: sic tamen quasi per ignem.

Secundus verò gradus est illorum, qui diuinas inspirationes subsequentes, à sæculi vanitatibus se diligenter abstrahunt, consilia bonorum requirunt, quorum conuersationi se participes efficiunt, illud Psalmista considerans: *Cum sancto sanctus eris, & cum viro innocente innocens eris.* Et hi clariore luce merentur illustrari, qua scilicet incitantur, peccatorum occasiones subterfugere, Sermones & Ecclesiasticas frequentare, Confessiones puras crebrò facere. Cum quibus ait Psalmista ad Dominum: *Lucerna pedibus meis verbum tuum, & lumen semitis meis.* Hos tamen diabolus temptationibus aggrediens, in bonis operibus, & exercitijs arduis molles, & debiles reddit, ac somnolentos. Nam, quia criminalia, & manifestiora tantum venialia deuiant, diaboli laqueos, vt oportet, in minoribus non auertunt, qui dulciter eis ingerit de diuina bonitate confidentiam, & crassam promittit securitatem, eò quod propter Deum seculum sibi contempserit se videntur, & similia: per quæ ducuntur in propriam complacentiam, & vanam gloriam tam subtilem, quam nec ipsi deprehendere queunt. Vnde etiam efficiuntur, vt frequenter, scioli, quasi nullius egentis auxilio vel consilio, multisque modis in vitiis spiritualia turpius plerumque relabuntur.

Tertius autem gradus est illorum, qui magis elongati ab illecebris sæculi, iam ardua frequentant exercitia corporalia, cum

II.
Inspiratio-
nes diuinas
subsequen-
tes.

Psalm. 17.

Psalm. 118.

Laquei dia-
boli occul-
ti.

III.

Psalm. 16.
Exercitia
corporalia
frequen-
tantes.
Psalm. 113.
Ibidem.

missa dicentes: *Propter verba laborum tuorum ego custodiui vias duras.* Hæc enim faciunt, vt euitent infernum, alleurent purgatorium, & gloriosius intrent celeste regnum, illud Psalmistæ subsequentes: *Inclinam cor meum ad faciendas iustificationes tuas in æternum, propter retributionem.* Vnde merentur illam illuminationem percipere, quam David precatur adipisci, dicens: *Faciem tuam illumina super seruum tuum, & doce me iustificationes tuas,* scilicet in exercitijs corporalibus. Veruntamen diabolus eos excæcatos detinet, ne spiritualium exercitiorum excellentiam agnoscant, sed summam meritorum & virtutum in exercitijs corporalibus constituent, in fame, & siti; in frigore, & nuditate; in ieiunijs, & vigilijs; orationibus vocalibus, & eiusmodi: quomodo verò spiritualia debeant exercitia frequentare, propriæque mortificationi insistere, ac omnium virtutum verum fundamentum ponere, penitus ignorant, quasi virtutes opera reputantes, & pro dulci nucleo testam amaram masticates. Cæterum, hi suis demeritis adhuc amicorum & cognatorum carnalium, vel spiritualium, naturalem viscositatem velut licitam & debitam amplectuntur: quæ scilicet sollicitudine quadam superflua suis innituntur, gaudentes *cum gaudentibus*, stentes *cum stentibus*, ita quòd pro singulis eorum infortunijs ferè sollicitantur, sicque semper remanent diuersis involuti curis & perplexitatibus, ita quòd ad hominem interiorem peruenire non queunt, sed infinitis affectibus immortificatis & impuris, secundùm occurrentium vicissitudinem quatiuntur, *erga plurima turbati*, cum tamen *unum esset necessarium.*

Affectus a-
micorum
inordina-
tus quàm
sit noxius.

Luce 10.

IIII.
Exercitia
spiritualia
frequen-
tantes.

Quartus dehinc gradus est illorum, qui non solum ardua frequentant exercitia corporalia & exteriora, sed etiam spiritualia & interiora, mentalibus orationibus, dolorosis gemitibus, compassiuis affectibus, amorosis desiderijs, & similibus dediti, secundùm temporis vicissitudinem, & sancti Spiritus inspirationem, ad exprimendam vtique deuotionis dulcedinem, & experimentalem sensationem, quam in exercitijs suis præcipuè quæritant, potius oblectamenta propria, quàm purè diuina beneplacita cupientes. Et hi quidem in suo lumine gloriantes, & in suo dulcore quiescentes, desolatis, & sub sarcina penè deficientibus, quasi deridentes, illud Psalmistæ respondent: *Multi dicunt, Quis ostendit nobis bona? Signatum est super nos lumen vultus tui Domine, dedisti lætitiã in corde meo.* Hinc etiam præsertim in sua voluntate proprietarij remanent, à magis expertis nullam informatio-

Psalm. 4.
Proprietarij in sua
voluntate
æqui.

nem.

nam recipientes. Quod si Deus (vt assolet) in suis aspirationibus ab eis exigat omne quod sunt & possunt, cuncta plenis affectibus offerunt, & subire paupertatem, abiectiōem, exiliū, passionem, & mortem parati sunt. Constatbuntur autem tibi Domine cum benefeceris illis: sed subtrahere parum per gratiam, adijce desolationem, suscita confusionem, ingere persecutionem, & videbis, quod in facie benedixerint tibi, & iniquitas inmortificatæ voluntatis mentietur sibi, quia legati adhuc amore priuato, & retracti instinctu diabolico, voluntatem, quam obtulisse videbantur, in facibus occultissimæ proprietatis, ipsis etiam non aduertentibus, tractu naturæ subtilissimo permanere sinunt, potius affectantes, quod Dominus eorum voluntatem, quam ipsi diuinam exequantur.

Quintus proinde gradus est illorum, qui in omnibus operibus, exercitijs, & conuersationibus propriæ voluntati in liberum Dei beneficium renuntiare student: sed quia nondum in his diu sunt exercitati, in hoc proposito, licet inuiti, sæpe vacillant, quia talis affectus per exercitiorum frequentiam, nondum est radicans, sicque spiritum inconstantia plerumque patiuntur: nunquam omnem proprietatem abdicantes, nunc in hoc proposito velut dubij vacillantes. In quorum persona dicit Psalmista: *Et dixi, Forstā tenebra conculcabit me, & nox illuminatio mea in delicijs meis.* Quod si funditus affectu quodam irremediabili renuntiarent omni proprietati, aduersa quæque sicut prospera placida mente complectentes, & in humilitatis spiritu se diuinæ voluntati per omnia subiicientes, fructum copiosum suorum operum & exercitiorum prælibando mox perciperent; Deus enim illis semitas virtutum occultissimas, omnibus ferè ignotas reuelaret.

Sextus autem gradus illorum est, qui iam ex ingeminatis desiderijs & frequentatis exercitijs, omnem proprietatem Deo perfecte resignant cum plena perseverandi constantia: quia profectò in ratione plenius illuminantur, ad agnoscendum, quod bonis omnia cooperantur in bonum, dicentes cum Psalmista: *Dominus illuminatio mea & salus mea, quem timebo? Dominus protector vite mee, à quo trepidabo?* Veruntamen spiritualem consolationem nimis auidè quarunt, per quam scilicet omnem aliam aduersitatem facile sustinere poterunt. Hanc enim solam velut ex proprietate quadam intentius à Deo desiderant, intentione tamen fruitionis illius necdum ad ple-

non purificata. Quod ex eo cognoscere possunt, quia corde minime quietantur, donec ad concupitam pro voto perueniant. Hanc enim conuersionem à Deo petere, seruatis debitis circumstantijs & intentionibus, licet in se malum non sit, velut tamen quoddam imperfectum à vera puritate propriae resignationis desipit, quia defectum quendam occultissimum, & à paucis agnatum contrahit, in eo quod secundum omnifarium diuinum beneplacitum in se Deum sine retractione cordis tam in aduersis, quam in prosperis operari non permittit. Quod tamen dignum agnoscant, in hac tamen sui-resignatione perficere non student, & ideo nec in alijs exercitijs, virtuosis operibus & virtutibus profectum percipiunt, eò quod occultas naturales inclinationes, & subtiles inordinatas affectiones ad plenum nec discernunt, nec agnoscunt.

VII.

Septimus porro gradus est illorum, qui vtraque manu, scilicet aduersitatis & prosperitatis, vtuntur pro dextera, dicentes cum Psalmista: *Paratum cor meum Deus*, scilicet ad prospera: *paratum cor meum*, etiam ad aduersa. Felix Job, qui probatus in vtroque dicebat: *Dominus dedit, Dominus abstulit, sicut Domino placuit, ita factum est: sic nomen Domini benedictum.* Et hi quidem diuino beneplacito per omnia satisfacere cupiunt, tam in introversione, quam in extroversione, tam in intentione, quam in amore. Nam quocumque se vertunt, diuinam voluntatem exquirunt & sequuntur, sicut umbra per omnia sequitur motum intermedij. Vnde cum sponsa dicere possunt: *Sub umbra illius quem desiderabam sedis, & fructus eius dulcis gutturi meo.* Quia nimirum tales Deus multifarie donis suis & diuersis illuminationibus illustrat, nec eos nox ipsa praesentis aduersitatis obnubilat, utpote perfecte fundatos supra nudum amorem in quo non solum agere grandia, sed etiam pati ardua didicerunt. Quibus rectè dicit Propheta David: *Quia tenebrae non obscurantur a te, & nox sicut dies illuminabitur, sicut tenebrae eius, ita & lumen eius.* Hinc iam ordine debito supersplendentes illuminationes in intellectu à Deo percipiunt, quibus dicescit memoria, clarescit intelligentia, & inflammescit voluntas seu virtus amatiua. Sed quia (praesertim incautis) omnis abundantia periculosa est, his donis frequenter acceptis, occultissimis ignorantiae tenebris obscurati, partim abutuntur, in illis donis plusquam expedit, quiescentes, & propriam oblectationem diligentes, quod nec aduertunt, nec agnoscunt. *Quamdiu ta-*

Psalm. 107.

Job 1.
Aduersa &
prospera
aequaliter
suscipere.

Cantic. 2.

Psalm. 138.

diu tamen oblectationem naturæ suæ in his diligunt, tam diu ad arcem perfectionis pertingere non possunt. Sicque, dum abest, diuinam consolationem inordinatè non affectant; sed tamen dum adest, incautè degustant.

Octauus autem gradus est illorum, qui nihil in electione sua relinquunt, sed Deo se funditus in sacrificium medullatum offerunt, quicquid de eis facere disposuerit, in tempore vel æternitate, nullū viscum amoris vel attractionis in creaturis vel donis diuinis relinquendo. Quòd si terrena possideant, ab illis otiosi sunt & liberi, tanquam non habentes, & tunc illa licitè sine detrimento spiritus, secundum conditionem & statum ad suam necessitatem & aliorum subuentionem retinere possunt. Et isti vt frequenter potiora dona quàm ceteri recipiunt, quia Deus eis multa reuelat & ostendit, in imaginibus, formis, & similitudinibus, eò quòd Deo proximi facti sunt, licèt quibusdam nondum adhuc perfectis hæc eadem Deus communicare consueuerit, ad eorum graue periculum, nisi per hæc ad debitum inducantur profectum. Veruntamen vnum illis ex communi ordine Deus frequenter occultat, quò solos occultos filios visitare consueuit, contemplatione scilicet supereminentem, æternam felicitatem prælibantem, sicque coguntur in ipsa habitatione caliginosa subsistere, cum Psalmista clamantes: *Quoniam tu illuminas lucernam meam Domine, Deus meus illumina tenebras meas.* Sed cur istis occultat contemplationem hæc gratissimam, nisi quia talibus illuminationibus assuetis, semper aliquid superesse videtur in donis vel reuelationibus, ad profectum tamen eorum vel aliorum nõ necessarijs, quod in orationibus à Deo desiderat? Multifarias etiam reuelationes susceptas affectu quodam proprietatis (licèt ipsis non aduertentibus) possidere gratulantur, cum tamen ab omnibus otiosi ac liberi esse debeant, quasi nihil tale percepissent, nisi tantum diuinam in eis dignatiuam largitatem admirantes, & illi gratias agentes, & ea, quæ profectui proprio vel aliorum conueniunt exequentes: alioqui quandam in eis relictam proprietatem ostendit. Hinc liquidò patet, quàm perfecte cunctæ proprietati mortificatum esse oporteat eum, qui ad contemplationem supereminentem ordine debito peruenire desiderat.

Nonus denique gradus est illorum, qui vigorosis suis exercitijs, & sursum actionibus propter amorem Dei totum sanguinem & medullam corporis sui penè consumpserunt, nec eis quicquam remansit vi-

LIII 3

rium,

VIII.
Resignatio
sui integra.

Contemplatio
supereminens quæ
solis præstetur.
Psal 17.

IX.
Abnegatio
sui perfectissima.

Filij Dei
occulti qui.

1. Cor. 13.

Psal. 68.
Humilitas
perfecta fi-
lionis Dei.

* Alias vi-
sitationes.

Psal. 35.

rium, nisi quantum viuacitas spiritus subministrare poterit, utpote quorum sanguis quasi desiccatus, & calore diuino decoctus est, ipsis tamen propter excedentem feruorem ignoratibus. His autem Deus tanquam occultis filiis plenitudinem donorum & gratiarum infundit, & suam quandoque beatissimam claritatem communicat, ferè non in speculo & enigmatè; sed, ut quoad in hac vita fieri potest, quasi facie ad faciem Deum intelligant, licet in talibus minimè requiescunt, omnem propriam vtilitatem & oblectationem suppeditanter, & in sola cruce Domini Iesu per sequelam perfectam gloriantes: plus exoptantes omnem desolationem & abiectionem, quam consolationem & exaltationem, utpote fundati & consolidati in sola fide, charitate formata: charitate, inquam, nuda sine refrigerio consolationis omnem aduersitatem decertare cupientes, sicut Christus in cruce triumphauit in omnibus sola nuda charitate: quia Christi humanitatem in omnibus sequi, & eidem se conformare desiderant, in subtractione consolationis, & sustentia desolationis vniuersæ, dicentes illud cum Psalmista: *Improperium expectauit cor meum, & miseriam.* Quia in tanta sunt humilitate fundati, quod omni desolatione se dignos reputant, vniuersæque creature (sine fictione) aestimatione propria sese subternunt, & ab omnibus iniuriari ac vilipendi, omni que tribulatione vsque ad mortem circumuolui cupiunt, ut sic ductorem omnis desolationis patientissimum imitantes, dulcem Iesum, vsque ad turpissimam mortem crucis eidem se perfecte conforment. Verum licet huiusmodi didicerint in sola cruce Domini gloriari, nunquam tamen sua negligentia vel incuria diuinas * consolationes, influentias, operationes, attractiones, illuminationes, quoquo modo retardare vel impedire præsumunt, sed se secundum omnifariam administrationem diuinæ gratiæ tam intus, quam extra, pro posse & nosse, voluntaria & viuida instrumenta iugiter offerunt, ne de vitio ingratitude arguantur: quia de eis præcinit Psalmista, dicens Domino: *Inebriabuntur ab ubertate domus tua, & torrens voluptatis tua potabis eos. Quoniam apud te est fons vite, & in lumine tuo videbimus lumen.* Cæteris verò temporibus, sicut quantum ad hominem exteriorem, semper querere debent abiectionissima, & ab omni humana consolatione destituta; sic quantum ad hominem interiorem, puram affectare debent Dei charitatem, ab omni consolatione nudam, & omni desolatione circumdatam, ita quod nunquam tantum pati possent, quin semper maiora pati propter Christum

Hum affectent, iugiter recolentes illam inexpressibilem angustiam, & desolationem spiritus & carnis Iesu in agonia sudorem sanguineum desudantis. Ibi namque nudus amor sine omni refrigerio spiritualis consolationis in tam horribili colluctatione, tam magnifice triumphauit, ut hominem redimeret, & per eandem viam subsequendum esse salubriter doceret.

De ornatu vite contemplatiue & supereminenti. Cap. XXVII.

Sicut dicit Doctor sanctus in tractatu de visione diuina essentia, perfectio cuiuslibet rei consistit in coniunctione eius cum suo fine: finis autem intellectus creati, est summum intelligibile, quod est essentia diuina. Vltima vero perfectio intellectus creati, est coniunctio eius secundum actum intelligendi. Res vero quaelibet intelligibilis est secundum id, quod habet de actu, & non secundum id, quod habet de potentia, ut patet per Philosophum nono Metaphysicæ. Et ideo cum essentia diuina sit purus actus, poterit esse forma, qua scilicet intellectus intelligit, & hæc erit visio beatificans, quia ad hoc, quod intellectus humanus, Deum per essentiam videat, oportet quod essentia diuina vniatur intellectui nostro, quodammodo ut forma intelligibilis. Forma vero non coniungitur perfectibili, nisi quando perfectibile dispositiones habet, quibus efficitur susceptiuum talis formæ, sicut corpus non vnitur animæ, nisi prius in corpore sint dispositiones conuenientes ad animam suscipiendam. Hoc autem dispositiuum in intellectu, est lumen gloriæ, quo perficitur intellectus ad videndum Deum per essentiam. Hinc etiam ut ibidem dicit, in illa visione beatifica, licet ab omnibus videbitur essentia diuina, illam tamen vnus alio perfectius videbit: quod quidem non erit per aliquam similitudinem Dei perfectiore in vno quam in alio, cum illa visio non sit futura per aliquam similitudinem: sed erit ex eo, quod vnus intellectus maiorem habebit facultatem ad videndum Deum, quam alius: quæ facultas non competit intellectui creato per suam naturam, sed per illud lumen gloriæ, quod intellectum in quadam conformitate constituit: ita quod intellectus plus participans de lumine gloriæ, perfectius Deum videbit. Plus vero participat de lumine gloriæ, qui plus habet de charitate: quia nimirum vbi maior est charitas, ibi maius est desiderium. Desiderium autem quodammodo desiderantem facit patulum, & aptum ad susceptionem boni desiderati. Et ideo qui de charitate plus habuerit, clarius Deum videbit, &

Perfectio
cuiuslibet
rei.
* Alias su-
preum.

Deo cur por-
fectius ab v-
no videatur
quam ab
alio.